

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Szabó József
Cím:

Mit üzentek az utókornak a Mátyás-templom építői?

Osztályozás

Tár

Hel

726.5

Mátyás-templom

"1882/1961"

mély

...szám

(Oldal)

(Köt. v. füz.)

(Idő)

(Hely)

Magyar Nemzet, 1961. jún. 15.

Delet jelez a Vármúzeum parokk tornyának hárangos órája. A Mátyás-templom tetején még helyére illeszt egy zsolnai-cserepet egy tarkainges munkás s aztán amint lefelé ereszkedik a templom fala körül emelt gerendaállványok lépcsőin, nyomában többen is lejönnek a földszintre. Ebédszünetben körülülnek az építők a kolostorromokból irodának, étteremnek alakított boltozatos szobában és megbeszéljük a Huszár-torony keresztje alatt fénylő gömbben talált bádogcsó történetét. Erről a hosszúkás, körülbelül 40 centis csőről közölte a Magyar Nemzet keddi száma, hogy üzenetet találtak benne a templom újjáépítői.

A legidősebb munkás, Szuri István éppen úgy tud valami történetet a Mátyás-templom újjáépítéséhez hasonló műemléképítkezésekről, mint a nála valamivel fiatalabb Füleki János, aki mint mondja, két évvel ezelőtt még az Országháznál végzett szakszerű tetőfedést, korábban pedig a MÁV Köröndön levő műemléképületénél.

— Nem újdonság nekünk egy-egy ilyen lelet. Öregebb munkások mesélték, hogy különösen templomok építésénél szokásos bádogcsóba zárni az építkezés történetét, megörökíteni az építők nevét és általában hírt adni az építkezés idejéről az utókornak...

Pergamentekercs 1882-ből

A Huszár-torony régi gömbjében talált üzenet pergamentekercse 1882-ből közli, hogy a restaurált Mátyás-templom ácsmunkáit a budai Eisenberger Imre ácsmester, a bádogosmunkákat pedig az ugyancsak budai Kázmán János bádogosmester és legényei végezték.

Egy másik pergamentlap feliratról tudjuk meg, hogy a kultuszminiszter nem volt jelen a templom avatásán, csak a megbízottját küldte el.

Es érintetlenül találtak egy újságpéldányt, a lepedőformájú Egyetértés 1882. június 2-i példányát, amelynek első oldalán, mint napi főeseményt a főrendiház bosnyákvitáját olvashatjuk.

Tetőfedők és bádogosok tréfálkozva mesélik, milyen jót mulattak ennek a lapnak egynemely apróhirdetésén. A fiatal Györe János noteszébe írta ki például azt a házassági hirdetést, amely szerint Erzsike szemrehányást tesz Bélának, hogy bár fehér rózsával és zsebkendőt lohogtatva várta, a gonosz Béla mégsem jelent meg a találkozon.

Igy élünk 1961-ben

A hagyománynak természetesen eleget tettek a Mátyás-templom újjáépítői is. A régi kis bádogcsó mellé újat készítettek s ebbe elhelyezték a mai kor üzenetét az utódok számára. Mit üzentek? Többek között beletették az Esti Hírlap külön kiadását, amely április 12-én jelent meg és Gagarin órnagy úrrepülésének híret közölte a nagyközséggel. Elhelyezték benne, a Mátyás-templom újjáépítőinek névsorát.

Az újjáépítés dokumentuma elmondja, hogy a Hitler-fasiszták kártevése megroggalt a második világháborúban a főtemplomot, amelyet a Magyar Népköztársaság az ország újjáépítése keretében 1955-ben kezdett újjáépíttetni és az építkezést a munkások 1963-ra fejezik be. Az építés tervezője az EM Köz-

épülettervező Vállalat, mérnöke Borsos László, a generálkivitelező az EM Kőfaragó Vállalat mérnöke, Borsos Pál, a szakipari munkákat az EM Szakipari Vállalata végzi. S aztán következnek a nevek: Tátrai János igazgató, Kékesi Nádor főmérnök, Farkas Károly diszpécser, Bay István rayonvezető.

Két fiatal technikusnő készítette az új tekercs terveit s aztán megörökítik a munkások nevét, Szuri Istvánét, amelyet követ Füleki János, Györe János, Szücs Gyula, Benda Ágoston, Kontor Mihály, Lajkó János neve. A Népszabadságból is néhány oldalt helyeztek a tekercsbe. Miről beszélnek a napi krónikások, a bádogcsó lepecsételésének napján? Laoszban aláírták a tűzszüneti nyilatkozatot, Magyarországon kétszáz szakmát tanulnak a gimnazisták, Jeruzsálemben az Eichmann-per folyik s az egyik cikk összehasonlítja Gagarin órnagy és az amerikai Shepard úrútjának teljesítményét. A munkások megírták, hogy mennyi volt a hús, a kenyér, a bor ára ezen a napon és mennyi volt a munkabér.

— Így szokás ez nagy építkezéseknél. Hadd tudják meg az utódaink, hogyan éltünk mi 1961-ben.

Mi volt a Hollós-torony alatt?

Most már csak azt sajnálják — mint Szegi János művezető és Zornett Ferenc építészvezető mondják —, hogy tavaly előtt nem szenteltek időt egy másik érdekes lelet kiböngészésére.

A Hollós-torony talapzatában a kőcsiszolók bevett betűkkel írott szöveget találtak. Hosszú körívben és több sorban vert szöveg volt. Arról beszélt, mikor rakták fel először a hollót a kis torony csücsára s hogy ugyanakkor egy munkás is leesett és meghalt. Évszámok, nevek szerepeltek, de ez már soha nem került nyilvánosságra, mert mielőtt régészek láthatták volna, el is falazták. Ilyen többé műemlék-építkezésnél nem történik meg — mondják —, mert a szakmunkások úgy megkedvelték ezt a fajta építkezést, hogy minden kölapra, minden felíratra, letre vigyáznak.

S akár ezt is megüzenhetjük az utókornak.

Szabó József,